

BELEIDSREGEL CI-1134

Rente

1. Algemeen

- a. Deze beleidsregel is van toepassing op zorg of dienst als omschreven bij of krachtens de Zorgverzekeringswet (ZVW) die wordt geleverd door instellingen voor medisch specialistische zorg (voorheen: academisch ziekenhuizen, ziekenhuizen, epilepsie-inrichtingen, instellingen voor revalidatie) met uitzondering van de long-astmacentra.
- b. Deze beleidsregel treedt in werking met ingang van de tweede dag na de dagtekening van de Staatscourant waarin de mededeling als bedoeld in artikel 20, tweede lid, sub b van de Wet marktordening gezondheidszorg (WMO) wordt geplaatst en werkt terug tot en met 1 januari 2009.
- c. De beleidsregel Rente met nummer CI-1095 eindigt op 31 december 2008.
- d. Deze beleidsregel kan worden aangehaald als 'Beleidsregel rente'.

2. Rente

2.1 Financieringsvolume

2.1.1 De berekening van de aanvaardbare rentekosten wordt gebaseerd op het financieringsvolume. Dit bestaat uit de volgende kapitaalbestanddelen.

- a. De boekwaarde vanaf de datum van ingebruikname van investeringen waarvoor in het kader van de WZV/WTZi een vergunning is verleend alsmede geaccepteerde investeringen gerealiseerd na datum buiten werking stellen WTZi.
- b. De boekwaarde van in gebruik zijnde en onderhanden instandhoudingsinvesteringen die voldoen aan de eisen die worden genoemd in het de Beleidsregel instandhoudingsinvesteringen.
- c. De normatieve boekwaarde van inventarissen berekend op basis van de beleidsregel(s) voor investeringen in medische en overige inventarissen; dit bedrag mag met betrekking tot de normatieve boekwaarde van investeringen in automatiseringsapparatuur en -programmatuur worden verhoogd met 27% van de normatieve investeringen in het jaar t berekend op basis van de beleidsregel(s) voor investeringen in medische en overige inventarissen.
- d. De boekwaarde van investeringsprojecten in uitvoering zoals genoemd bij 2.1.1. a. De boekwaarde van projecten waarvan de normatieve bouwtijd zonder geldige reden is overschreden (WZV/WTZi-vergunning) blijft buiten beschouwing.
- e.1 Het normatieve werkkapitaal. Dit bedraagt een percentage over het totaal van de aanvaardbare kosten op kasbasis. Dit percentage bedraagt voor:
 - ziekenhuizen met uitzondering van de long-astmacentra
6,8%

– academische ziekenhuizen 5,1%

Kenmerk
CI-1095

e.2 Voor instellingen waarvoor de beleidsregel DBC bedragen van toepassing is worden voor de berekening van het normatieve werkkapitaal de in e.1 genoemde percentages ook toegepast op de kostencomponent uit de omzet in het zogenaamde B segment met vrije DBC prijzen

Pagina
2 van 6

e.3 Instellingen die als uitvloeisel van een bestendige gedragslijn aan het eind van het jaar in de balans tegenover de vakantiegeldverplichting een vordering opnemen op de AWBZ/ZVW/verzekeraars mogen het normatieve werkkapitaal met een bedrag ophogen. Het bedrag van de ophoging is gelijk aan de vordering inzake het verschuldigde vakantiegeld die is opgenomen in de balans per 1 januari van het jaar waarin het budgetsysteem is ingevoerd. Voorzover de vordering in latere jaren geheel of gedeeltelijk in het budget is verrekend wordt de in aanmerking komende vordering hiermee verminderd.

f. Het bedrag van nog in de tarieven te verrekenen kosten en opbrengsten.

2.1.2 De berekening van het onder 2.1.1 genoemde financieringsvolume geschiedt aan de hand van een door NZa jaarlijks op te stellen schema.

2.2 Aanvaardbare rentekosten

2.2.1 De aanvaardbare rentekosten met betrekking tot het onder 2.1.1 genoemde financieringsvolume bestaat uit de volgende elementen.

a. Rente van leningen met een rentefixatieperiode van minimaal twee jaar

a.1 Voor per 31 december 2000 lopende leningen wordt over de gewogen resterende schuld de in het exploitatiejaar verschuldigde rentepercentage berekend. Dit geldt totdat de lopende rentevaste periode afloopt.

a.2 In afwijking van a.1 geldt voor in 2000 nieuw afgesloten leningen en voor leningen waarvan in 2000 een nieuwe rentevaste periode is ingegaan de werkelijke verschuldigde rente verhoogd met 0,6% onder voorwaarde dat deze leningen bij het afsluiten zijn geborgd door het Waarborgfonds voor de zorgsector.

a.3 Voor leningen afgesloten vanaf 1 januari 2001 wordt het conform artikel 2.4 bepaalde normpercentage over de gewogen resterende schuld berekend. Dit geldt eveneens voor bestaande leningen bij herziening van het rentepercentage na afloop van de rentevaste periode.

a.4 Indien een lening vervroegd wordt afgelost en vervangen door een goedkopere lening blijft in afwijking van a.1 t/m a.3 gedurende de resterende periode van de rentefixatie het voorheen gecalculerde percentage van toepassing. Indien de rentefixatieperiode van de vervangende lening korter is dan de resterende periode van de vervangende lening dan geldt voor de toepassing van dit onderdeel de kortere periode. Maximaal wordt van een periode van vijf jaar uitgegaan. Indien de vervangende lening duurder is blijft gedurende de resterende

rentevaste periode van de oude lening het voorheen gecalculerde percentage van toepassing.

Kenmerk

CI-1095

Pagina

3 van 6

b. Rente van leningen afgesloten na 1-1-2009 met een looptijd van 2 jaar of meer in combinatie met een renteswap

Instellingen sluiten in toenemende mate leningen af waarvoor een totale looptijd van twee jaar of meer geldt en waarbij geen sprake is van een rentefixatie voor tenminste twee jaar. Deze leningen, waarbij in de praktijk veelal sprake is van een roll-over lening (variabele rente) in combinatie met een renteswap komen vanaf 2009 ook voor vergoeding in aanmerking. Onder renteswap wordt hier verstaan een rentederivaat waarbij een partij een bepaalde kasstroom of risico wisselt tegen dat van een andere partij. De renteswap wordt gebruikt om renterisico's te beheersen of af te dekken, of om een gewenste rentepositie in te nemen. Een rentederivaat is een van de rente afgeleid product.

De vergoeding voor deze leningen is dezelfde als die voor lange leningen (leningen met een rentefixatieperiode van minimaal 2 jaar zoals bij a beschreven). Voor bepaling van het bijbehorende Waarborgfonds Zorg (WFZ)-percentage wordt uitgegaan van de datum waarop de swap wordt gesloten, in combinatie met de looptijd van de swap (zie verder 2.5).

c. Rente eigen vermogen

Over het eigen vermogen wordt een vergoeding ingecalculeerd. Deze vergoeding is gelijk aan de prijsstijging van de materiële kosten. Onder eigen vermogen wordt verstaan: kapitaal, reserves, voorzieningen, fondsen, fundaties en saldo resultatenrekening, zonodig verminderd met de boekwaarde van investeringen waarvoor een vergunning is vereist, maar niet verleend en waarvan de kapitaalslasten niet doorberekend dienen te worden. Deze algemene inflatievergoeding is niet van toepassing op de instandhoudingsreserve.

Voor instellingen waarvoor vanaf 1 januari 2005 sprake is van een segment met vrije DBC prijzen (algemene en academische ziekenhuizen) geldt dat resultaten behaald op het B segment eveneens als onderdeel van het eigen vermogen worden aangemerkt. Dat geldt zowel voor de berekening van de inflatievergoeding als voor de omvang van het eigen vermogen dat in het rentecalculatieschema wordt meegenomen.

d. Rente kort krediet

Over het saldo van enerzijds het in artikel 2.1.1 genoemde financieringsvolume en anderzijds de resterende schuld van de onder a. genoemde leningen verhoogd met het in artikel 2.2.1 lid b genoemde totale eigen vermogen wordt een normatieve rente vergoed. Het normatieve rentepercentage kort krediet bestaat uit een basisrente welke wordt verhoogd met 0,75% met betrekking tot de van individuele risicofactoren afhankelijke opslag die door banken in rekening wordt gebracht.

Daarnaast wordt de basisrente tijdelijk verhoogd met een aanvullende liquiditeitstoeslag van 0,50%. Deze tijdelijke verhoging geldt voor de periode vanaf 1 januari 2009 tot en met 30 juni 2010. Vóór 30 juni 2010 neemt de NZa een besluit over continuering van een liquiditeitstoeslag. De basisrente is gelijk aan het jaargemiddelde van de 1-maands Euribor. De voor het jaar geldende gemiddelde normatieve rentevoet wordt na afloop van het jaar door NZa berekend en gepubliceerd.

Als gevolg van de opbrengstverrekening ontstaan wijzigingen in de rentekosten. De positieve effecten en de negatieve effecten hiervan zullen bij de nacalculatie verrekend worden. Concreet betekent dit dat

over de post Nog in tarieven te verrekenen een normrente van het jaargemiddelde van de 1- maands Euribor wordt gerekend.

e. Rentedeel gehuurde instandhouding

In geval instandhoudingsinvesteringen niet door de zorginstelling zelf worden uitgevoerd maar door derden, waarvoor een huur in rekening wordt gebracht, kan het rentedeel van de huur worden opgenomen onder de aanvaardbare rentekosten. Dit rentedeel wordt vastgesteld op 45% van het kale huurbedrag.

2.2.2 De berekening van de onder 2.2.1 genoemde rentekosten en vermogensbestanddelen vindt plaats aan de hand van een door NZa jaarlijks op te stellen schema.

2.3 Eigen vermogen en voorzieningen

Het eigen vermogen en de voorzieningen vormen een integraal bestanddeel van het vermogen van de instelling. Voor een juist resultaat en vermogensbepaling dienen de in de gezondheidszorg algemeen aanvaarde regels met betrekking tot de financiële verslaglegging te worden toegepast. Dit betekent onder meer dat de afschrijving op werkelijke instandhoudingsinvesteringen dient plaats te vinden conform de beleidsregel instandhoudingsinvesteringen en die op investeringen in inventaris gelijkmatig over een periode van tien jaar.

Voor automatiseringsapparatuur e.d. geldt een periode van vijf jaar. De rentegevolgen van het buiten de balans brengen van eigen vermogen en voorzieningen zullen niet in de aanvaardbare kosten worden opgenomen.

Met betrekking tot de financiering van een negatief eigen vermogen gelden de volgende beperkingen:

- indien negatieve exploitatieresultaten hebben geleid tot een negatief eigen vermogen worden de rentekosten, die met de financiering van het negatieve eigen vermogen verband houden, gedurende een maximale periode van drie jaar in het budget opgenomen.

Dat wil zeggen: indien er na het verstrijken van deze driejaarsperiode nog steeds sprake is van een negatief eigen vermogen worden in de volgende jaren de hiermee verband houdende rentekosten niet meer in het budget opgenomen, tenzij partijen tot afdoende maatregelen besluiten ter verbetering van de financiële positie. Dit laatste staat ter beoordeling van de NZa.

- indien de negatieve exploitatieresultaten die hebben geleid tot een negatief eigen vermogen zijn veroorzaakt door een negatieve situatie van feiten/handelingen in de sfeer van nalatigheid, verwijtbaar gedrag, strijdigheid met goed koopmansgebruik, dan worden de rentekosten die verband houden met de financiering van het negatieve eigen vermogen niet in het budget opgenomen. Afspraken tussen partijen die zullen leiden tot verbetering van de financiële positie van de instelling, kunnen NZa aanleiding geven tot heroverweging van de rentecorrectie.

2.4 Berekening normrente lange leningen

a. Normrente

De normrente van een lening bestaat uit een basisrente en een opslag van 0,75%. Voor leningen die gesloten zijn vóór 1 januari 2009 geldt dat de basisrente is gebaseerd is op het percentage interest rate swap (IRS).

Tijdelijke renteverhoging in verband met kredietcrisis

In verband met de kredietcrisis geldt tijdelijk en alleen voor leningen die zijn afgesloten óp of ná 1 januari 2009 óf waarvan de rentevast-periode eindigt op of na deze datum, een basisrente die gebaseerd is op de marktrente voor de door het WFZ geborgde leningen.

Hiervoor wordt het onderstaande berekeningsmodel toegepast, waarbij wordt voldaan aan de voorwaarde: som van de contant gemaakte kasstromen (aflossing en rente) is gelijk aan het bedrag van de hoofdsom van de lening.

Voor de berekening van de normrente kunnen instellingen gebruik maken van de NZa website rentenormering (www.nza.nl). Aan de uitkomsten van de website kunnen geen rechten worden ontleend.

De IRS- en WFZ-percentages voor verschillende looptijden worden dagelijks gepubliceerd (zie: www.wallich.eu) De percentages voor ontbrekende jaren worden bepaald door lineaire interpolatie. Voor de jaren na dertig jaar blijft het percentage constant.

Voor elk jaar van de rentevaste periode worden de in het jaar verschuldigde aflossing en rente contant gemaakt op basis van het percentage zero coupon (zie onder b). Voor het contant maken geldt voor jaar één het percentage zero coupon bij een looptijd van één jaar, voor jaar twee het percentage zero coupon bij een looptijd van twee jaar enzovoort. De aflossingsbedragen worden gebaseerd op de gegevens van de af te sluiten lening. De rentebedragen worden tegen het percentage basisrente berekend over de schuldrest per ultimo van het voorafgaande jaar. De contante waarden worden getotaliseerd en vergeleken met de hoofdsom. Als de hoofdsom groter is dan het totaal van de contant gemaakte kasstromen (cash flows) moet de berekening opnieuw worden uitgevoerd met een hogere waarde voor de basisrente. Deze berekening moet net zolang herhaald worden tot de hoofdsom gelijk is aan de som van de contant gemaakte cash flows. Het dan gebruikte rentepercentage is de norm voor de basisrente.

In formule:

$$\text{Hoofdsom} = \frac{CF_1}{(1 + \text{zero}_1)^1} + \frac{CF_2}{(1 + \text{zero}_2)^2} + \dots + \frac{CF_n}{(1 + \text{zero}_n)^n}$$

CF = (basisrente x rest hoofdsom) + aflossing.

Zero₁ = percentage zero coupon in jaar 1.

De normrente is vervolgens het percentage voor de basisrente + 0,75%.

b. Zero couponrente

De interest rate swap vormen prijzen van zogenaamde fixe leningen. De IRS-percentages kunnen daarom niet gebruikt worden voor het contant maken van toekomstige kasstromen, omdat in de IRS-prijzen ook de periodieke couponbetalingen zijn verwerkt. Voor het zo zuiver mogelijk contant maken van de toekomstige cash flows moet daarom uit de IRS-reeks een zero couponreeks geconstrueerd worden. Hiervoor geldt de volgende formule:

$$\{ \sqrt[n]{(1 + \text{IRS}_n) / (1 - A)} \} - 1 = \text{zero coupon}_n$$

$$A = \frac{\text{IRS}_n}{(1 + \text{zero}_1)^1} + \frac{\text{IRS}_n}{(1 + \text{zero}_2)^2} + \dots + \frac{\text{IRS}_n}{(1 + \text{zero}_{n-1})^{n-1}}$$

IRS_n = percentage IRS in jaar n.

Rwfz = IRS + marktopslag in jaar n

Zero₁ = percentage zero coupon in jaar 1.

NB In bovenstaande formule voor IRS te lezen IRS/Rwfz

c. Normbepalende datum

Voor de toepassing van de IRS-percentages is de datum bepalend waarop de couponrente conform de overeenkomst wordt of is vastgesteld. Indien dit de datum is waarop de overeenkomst tot stand is gekomen dienen documenten te worden overgelegd waaruit duidelijk de exacte datum blijkt. De datum waarop de overeenkomst tot stand komt wordt gedefinieerd als de datum waarop de aanbieding van de financier wordt aanvaard. Dit zal in de meeste gevallen een andere datum zijn dan datum waarop het formele contract wordt ondertekend. Als contractueel de stortingsdatum bepalend is voor de vaststelling van de couponrente van de lening dan wordt de normberekening voor deze datum uitgevoerd. In dat geval dient het betreffende dagafschrift te worden overgelegd.